

ДО
ЧЛЕНОВЕТЕ НА
ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ НА
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ДО
БИЛЯНА ГЯУРОВА-
ВЕГЕРТСЕДЕР,
ДИРЕКТОР НА БЪЛГАРСКИ
ИНСТИТУТ ЗА ПРАВНИ
ИНИЦИАТИВИ

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ГЯУРОВА-ВЕГЕРТСЕДЕР,

Във връзка с поставените въпроси с Ваше писмо Изх. № ИПСН 387/011225, предоставям на Вашето внимание и моите отговори:

По общите въпроси:

1.Какво е Вашето мнение по отношение на окрупняването на прокуратури или промяна на тяхната компетентност, включително и по посока нейното разширяване?

Отговор:

Към настоящия момент Апелативен район - Пловдив включва 6 административни области - Пловдив, Пазарджик, Стара Загора, Кърджали, Хасково и Смолян на територията, на които действат 6 Окръжни прокуратури и 6 Районни прокуратури.

Окрупняването на районните прокуратури от района на Апелативна прокуратура – Пловдив е започнало в началото на 2019 г.

Броят на Районните прокуратури към края на 2018 г. за Апелативен район Пловдив е бил 27, при 24 към края на 2019 г. и 21 към края на 2019 г.

Съгласно Решение на Пленума на ВСС по Протокол № 20 от 13.08.2020 г., т. 1 се закриват всички останали РП извън областните градове и на тяхно място се създават Териториялни отделения към РП в областния град. В изпълнение на това решение, считано от 01.01.2021 г. в Апелативен район -

Пловдив остават само 6 районни прокуратури, а именно: РП - Пловдив, РП - Стара Загора, РП - Пазарджик, РП - Хасково, РП - Кърджали и РП - Смолян.

Целта на това окрупняване беше реструктуриране на финансово-стопанската дейност на съответните районни и окръжни прокуратури. Резултатът към настоящия момент според мен е по-скоро положителен, преценен на база два основни аргумента: реструктурирането допринесе за преодоляване на кадровия дефицит в съответните териториални отделения, които до тогава функционираха като районни прокуратури, а административните ръководители придобиха по-добра възможност да преразпределят работата между прокурорите при персонален недостиг.

Заедно с това обаче, не може да се отрече, че това реструктуриране наложи поемане на ангажменти от съответните окръжни прокуратури в района, касаещи финансово-стопанската дейност, което пък доведе до допълнително натоварване на тези прокуратури. По тази причина считам, че за да е налице един нормален работен процес следва да е налице едно много добро взаимодействие между дейността на окръжните прокуратури и съответните районни такива.

Що се отнася до окрупняването на прокуратури на окръжно ниво и на апелативно ниво, не считам, че това е целесъобразно и необходимо.

По отношение на втората част от въпроса, касаеща разширяването на функционалната компетентността на прокуратурите:

При всички случаи това е въпрос на законодателна уредба. Ако такава бъде предприета, то тя следва да бъде предшествана от широка професионална дискусия, при която да бъдат разгледани и обсъдени както положителните, така и отрицателните аргументи за такава сериозна промяна.

2.Смятате ли, че избраните административни ръководители следва да преминават обучение по Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи с оглед на специалните правила за тях, разписани в него?

Отговор:

По принцип в системата на Прокуратурата на Република България и в частност в прокуратурите от региона на АП - Пловдив всички прокурори и следователи, при заемането на своите длъжности, се запознават с правилата и принципите на поведение. Те от своя страна са ясно разписани в Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи. Считам за безспорно, че още при избора на прокурорите и следователите на ръководни позиции, те несъмнено следва да притежават, освен високи професионални и морални качества за заемане на съответната ръководна длъжност. В съответствие с това считам, че моралното поведение е процес, който се развива през целия живот, формира се под влияние на различни външни фактори и

непрекъснатото следва да усъвършенства с цел поддържане на високи професионални стандарти.

Поради това, считам, че обученията и в тази насока биха били полезни.

3. Считате ли, че понастоящем съществуват достатъчно законови гаранции за ефективно разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник?

Отговор:

В Наказателно-процесуалния кодекс, Глава тридесет и първа „а“ е създаден механизъм за разследване на главния прокурор и неговите заместници. Смятам, че законодателят е дал гаранции за обективност в тази насока и те са достатъчни.

4. Смятате ли, че са необходими законодателни промени във връзка с решенията на СЕС по делата C-648/20 и C-853/19 относно българските ЕЗА и ЕЗР?

Отговор:

Компетентността на Прокуратурата, свързана с Европейската заповед за арест и Европейската заповед за разследване, е регулирана в Наказателно-процесуалния кодекс, Закона за екстрадицията и европейската заповед за арест, както и в Закона за европейската заповед за разследване. Основно в отговорите на съда на преюдициалните запитвания в предишен период се отчиташе като дефицит липсата на съдебен контрол върху издаването и контрола на Европейските заповеди за арест, механизъм за оспорване от заинтересованото лице пред съда на основанията за тяхното издаване, съдебен контрол върху определени действия по разследването.

Понастоящем в чл. 56а от Закона за екстрадицията и европейската заповед за арест (ЗЕЕЗА) е въведен съдебен контрол при изготвянето на европейските заповеди за арест.

По отношение на Европейската заповед за разследване, намирам, че с изменението на чл. 5 от Закона за европейската заповед за разследване (ЗЕЗР) са предвидени необходимите законови гаранции, свързани с процедурата по издаването на ЕЗР.

5. Смятате ли, че следва да продължи реформата в съдебната власт след решението на КС от 26.07.2024 год. относно промените в Конституцията на Република България, обн. В ДВ бр.106 от 22.12.2023 г., и, ако да, - в каква посока?

Отговор:

За да се даде отговор на този въпрос, на първо място следва да се формулира каква реформа се цели – реструктуриране или реформа на

законовата уредба, която прокуратурата прилага за осъществяване на своите конституционни задължения. Смятам, че НК и НПК трябва да отразяват актуалните обществени отношения и да гарантират адекватно тяхната защита. Една структурна реформа, сама по себе си не може да промени ефективността на работа на един прокурор, доколкото това е дейност, съобразена с процесуалните правила, разписани в закон.

В редица случаи формирането на негативни нагласи у хората е резултат от недобросъвестно или недобронамерено представяне на дейността на органите на съдебната власт, които често са поставяни неоснователно в деликатна ситуация, налагаща оправдаването им. Вярно е, че съществуват и пропуски в работата, които следва да намерят своето разрешение посредством компетентно и качествено усъвършенстване на нормативната уредба в контекста на съдебната реформа или чрез ангажиране на персонална отговорност.

Всяко едно действие, в каквато и да е насока, следва да бъде много добре обмислено, да бъде обект на широко обсъждане, така че да бъдат гарантирани принципите на независимост на съдебната власт и разделението на властите.

б.И.Ф. главен прокурор Борислав Сарафов оспорва разпоредбите на ЗИД на ЗСВ от януари 2025г., с които не се разрешава на изборни членове на ВСС с изтекъл мандат да правят предложения до президента за избор на т. нар. „тримата големи“. Според Вас, следва ли Висш съдебен съвет с изтекъл мандат да има право да избира председатели на ВКС и ВАДМС, както и главен прокурор, особено и след решението на СЕС от 30.04.2025 г. ?

Отговор:

Считам, че въпросът не е относим към изборната процедура, в която понастоящем участвам, но за да не се приеме, че по някаква причина бягам от въпроса, все пак ще изложа личното си мнение по него. Налице е усещането, че разпоредбите в Закона за съдебната власт, като че ли бяха приети, с оглед конкретната личност на изпълняващия понастоящем функцията главен прокурор. Подобен подход намирам за крайно неправилен. Според мен нормите на който и да е закон трябва да бъдат с равна и еднаква насоченост към всеки.

Що се отнася до въпроса с правомощията на ВСС и на неговите две колегии, то той понастоящем е ясно разрешен с решение на Конституционния съд. Не намирам проблем към днешна дата органът да осъществява своите и конституционно и законодателно уредени правомощия. Законодателят би могъл във всеки един момент да внесе промяна в съществуващата към момента законодателна уредба, за да бъдат избегнати или решени споровете, повдигнати и породени с посоченото решение на СЕС, което решение макар и правно обвързващо има преюдициален характер и пряко засяга правомощията единствено на Инспектората на ВСС.

По въпросите насочени към мен:

7. На стр. 3 от концепцията Ви сочите, че не сте осъществявал дейност в структура от апелативния район с изключение на времето, в което сте изпълнявал функциите на административен ръководител на АП-Пловдив. Имате ли обяснение защо никой прокурор от АП-Пловдив не се кандидатира в конкурса за админ. ръководител на прокуратурата? И какво би наложило избор на „външен“ кандидат за поста?

Отговор:

Аз считам, че в районните, окръжните прокуратури в Апелативния район и в Апелативна прокуратура – Пловдив действително работят подготвени прокурори, много добри професионалисти, които имат сериозно и отговорно отношение към задълженията си. Всеки от тях е имал и продължава да има свободата и правото да избира и да взема сам решение дали да се кандидатира за длъжността административен ръководител, като техните мотиви да не вземат участие в конкурса за такъв не са ми известни.

Що се отнася до мен, заемането на длъжността и.ф. административен ръководител - Апелативен прокурор на АП - Пловдив ми бе предложено от и.ф. главен прокурор на Република България, г-н Борислав Сарафов. След внимателно обмисляне приех това предложение, което за мен е преди всичко израз на висока оценка на моята професионална работа, компетентност, обективност, както и високо доверие.

Без да проявявам излишна скромност считам, че притежавам качествата, които според мен са необходими за позицията на административен ръководител на Апелативна прокуратура - Пловдив, а именно: екипност, обективност, безпристрасност, колегиалност, работа в натоварена среда, морален интегритет. Тези качества, заедно с придобитата професионална компетентност от дългогодишния ми опит като магистрат, са причината да се кандидатирам и за титуляр на тази длъжност и ако бъде избран, да работя всеотдайно за развитието на тази структура.

8. На стр. 13 от концепцията Ви споменавате, че е наложена съответна организация в работата по досъдебни производства по дела за домашно насилие. Какво е впечатлението Ви от работата на прокуратурите в района по този вид престъпления?

Отговор:

Споменавам го в концепцията си, защото действително в окръжните и районни прокуратури в района на Апелативна прокуратура – Пловдив е създадена специална организация за работа по преписки и досъдебни производства за престъпления, извършени в условията на домашно насилие. След въведеното със заповед на главния прокурор „Указание за организацията на работа на ПРБ по преписки и досъдебни производства, образувани по

съобщение за осъществено домашно насилие, включително и неизпълнение на заповеди за защита от домашно насилие“, в прокуратурите в цялата страна се работи приоритетно по преписките и делата от тази категория.

Смятам, че прокурорите в апелативния район срочно и ритмично провеждат съответните действия по разследването на този вид дела и в кратки срокове предават на съд лицата - извършители на деянията. Нашата цел е да защитим правата на пострадалите и ефективно и качествено да си взаимодействаме с другите институции в тяхна помощ.

В тази връзка в шестте окръжни и шестте районните прокуратури от апелативен район Пловдив, със заповеди на административните ръководители е създадена организация, осигуряваща изпълнение на въведения с Указанието на главния прокурор унифициран механизъм на работа по този вид дела.

Във всяка прокуратура са създадени регистри на преписките и досъдебните производства, образувани по съобщения за осъществено домашно насилие и за нарушена заповед за защита от домашно насилие. Въведена е организация по прием на граждани, снемане на обяснения и разясняване на правата на пострадалите с цел незабавно определяне на наблюдаващ прокурор и изпращане на преписките в органите на МВР в най-кратък срок, както и за предприемане на действия в случай на неотложност и непосредствена опасност за живота и здравето на пострадалите лица.

На интернет страниците на прокуратурите, на видно място в приемните и на общодостъпните обществени места в сградите, са поставени информационни материали, табла и брошури. Чрез които пострадалите на място могат да се запознаят с правата си, институциите, кризисните центрове, неправителствените организации и др., към които могат да се обърнат за помощ.

Служителите, осъществяващи прием на жалби от граждани, при приемане на съобщенето от пострадалото лице, незабавно го регистрират в Унифицираната информационна система на ПРБ (УИС) и извършват справки за наличие на преписки и/или досъдебни производства, касаещи пострадалия и лицето, срещу което е направено оплакването, а по отношение на десца извършват и справка за наличие на постановени присъди.

Дежурните прокурори приемат пострадалите, снемат писмени обяснения и предоставят възможност да се попълни формуляр по образец, съдържащ и информация за правата и възможностите, съобразно конкретния случай.

Административните ръководители или определени от тях прокурори вземат участие, в периодичните координационни срещи с ръководни служители от органите на МВР, на които се обсъждат мерките за осигуряване незабавно разпределяне на преписките и досъдебно производства, за предприемане на своевременни действия по изпълнение на указанията, дадени от прокурорите, с цел избягване на неоснователно забавяне на работата по същите.

Прокурори участват ежегодно във форуми и кръгли маси за превенция на

домашното насилие и координиране на действията на институциите за защита и подкрепа на жертвите.

Периодично се извършват анализи, базирани на получената информация от страна на окръжните прокуратури в региона за престъпления, извършени в условията на домашно насилие.

На базата на посочените по-горе факти считам, че прокурорите от апелативния район работят срочно и качествено по тази категория преписки и досъдебни производства, както и стриктно спазват цитираното Указание на главния прокурор.

9. На стр. 19 от концепцията Ви набелязвате като мярка: „Засилване на дейността по самосезиране на прокуратурите от апелативния район и проява на самоинициативност за извършване на проверки по информация в медиите за важни обществени проблеми“. Бихте ли споделили Вашето мнение дали прокурорите в апелативния район са достатъчно инициативни и използват оптимално възможностите на института по самосезиране?

Отговор:

След като се запознах със статистическа информация за региона на АП - Пловдив по отношение на преписките и досъдебните производства, образувани след самосезиране, мога да отбеляжа, че прокурорите от апелативния район се самосезират по медийни публикации, сигнали в социалните мрежи и граждани. През последните години самосезирането е свързано най-вече с изнесени данни в общественото пространство основно за проявено насилие и агресия на обществени места, пътно хулиганство, нехуманно отношение към животни, опасности заради неподдържана инфраструктура и др. Като административен ръководител бих насърчил работата на прокурорите и тяхната самоинициативност в тази насока при спазване на закона, вътрешното убеждение и преценка кога са налице основанията за това.

В тази част от нашата дейност смятам, че спомага и извършващия се ежедневен мониторинг върху материалите и публикациите със съдебна тематика в медиите, по които може да се установи общественозначим проблем, който изисква намеса от страна на съответната прокуратура.

05.12.2025 г.
гр. Пловдив

С уважение:
Тихомир Стоев